

1969-02

Concept Notitie Reikwijdte & Detailniveau
Plan-MER Structuurvisie Hoogezand-Sappemeer 2020

Gemeente Hoogezand-Sappemeer

25 juli 2007

Concept Notitie

9S4105

A COMPANY OF

ROYAL HASKONING

HASKONING NEDERLAND B.V.

MILIEU

Chopinlaan 12
Postbus 8064
9702 KB Groningen
+31 (0)50 521 42 14 Telefoon
050-5261453 Fax
info@ groningen.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoning.com Internet
Arnhem 09122561 KvK

Documenttitel Concept Notitie Reikwijdte & Detailniveau
Plan-MER Structuurvisie Hoogezand-
Sappemeer 2020

Status Concept Notitie

Datum 25 juli 2007

Projectnummer 9S4105

Opdrachtgever Gemeente Hoogezand-Sappemeer

Referentie 9S4105/R02/JVGR/Gron

Auteur(s) Jan van Grootheest, Sandra Bos, Femke Niekerk

Collegiale toets Sandra Bos

Vrijgegeven door Jan van Grootheest

Datum/paraaf .....

INHOUDSOPGAVE

		Blz.
1	INTRODUCTIE	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Besluitvorming	2
1.3	Procedure plan-m.e.r.	3
2	HOOFDLIJNEN STRUCTUURVISIE	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Hoofdpijnen Structuurvisie	5
2.3	Mobiliteit	6
2.4	Wonen	7
2.5	Economie	7
2.6	Milieu	8
2.7	Landschap	8
2.8	Maatschappelijke voorzieningen	8
3	REIKWIJDTE PLAN-MER	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Visie op plan-MER	9
3.3	Selectie onderwerpen plan-MER	9
3.4	Ontwikkelen van alternatieven	12
4	AANPAK EN DETAILNIVEAU MILIEUBEOORDELING	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Aanpak	15
4.3	Beoordelingskader	17
4.4	Plan-MER	17

1 INTRODUCTIE

1.1 Aanleiding

Structuurvisie

De gemeente Hoogezand-Sappemeer heeft in de Regiovisie Groningen - Assen 2030 een woningbouwopgave van 5.100 nieuwe woningen en 2.500 te vervangen woningen. Deze opgave past in de bundeling van de verstedelijking in de T-structuur; Groningen - Assen en Leek/Roden - Hoogezand-Sappemeer.

Een groot deel van nieuwbouw zal plaats vinden aan de zuidzijde en westzijde van het bestaand stedelijk gebied van Hoogezand-Sappemeer. Om de gevolgen van de inwonerstoe name in goede banen te leiden, wordt parallel aan het ontwikkelen van de woningbouwplannen een structuurvisie voor de gehele gemeente opgesteld. De structuurvisie zal de formele Wro-procedure voor een structuurvisie doorlopen.

Plan-m.e.r.¹ en passende beoordeling

Per 29 september 2006 is de Wet milieubeheer aangepast aan de Europese richtlijn voor de strategische milieubeoordeling. Op grond van deze Europese richtlijn en de Wet milieubeheer dient niet alleen voor projecten, maar ook voor plannen en programma's een m.e.r. te worden uitgevoerd. Dit betreft een zogenaamde plan-m.e.r. De wet is van toepassing op plannen en programma's die wettelijk of bestuursrechtelijk zijn voorgeschreven (zoals een structuurvisie) en die mogelijk belangrijke gevolgen voor het milieu hebben.

In de structuurvisie Hoogezand-Sappemeer 2020 doet de gemeente kaderstellende ruimtelijke uitspraken over toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder de grootschalige woningbouwontwikkelingen aan de zuidzijde van Hoogezand-Sappemeer. Deze ontwikkelingen hebben mogelijk een negatieve invloed op de natuurwaarden van het Zuidlaardermeer en omgeving. Het Zuidlaardermeer en omgeving zijn aangewezen als Natura 2000 gebied in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998.

Voor activiteiten van de C- en D- lijst van het Besluit MER waarvoor de structuurvisie kaderstellende uitspraken doet en activiteiten van invloed op Natura 2000-gebieden dient de plan-m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Voor activiteiten met mogelijk significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden opgesteld en voor activiteiten waarvoor een passende beoordeling wordt opgesteld dient de plan-m.e.r.-procedure eveneens te worden doorlopen.

Op basis van ontwikkeling van grootschalige woningbouw aan de zuidzijde in de structuurvisie en de mogelijke beïnvloeding van het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeer is het doorlopen van de plan-m.e.r.-procedure noodzakelijk. Daarnaast zijn er mogelijk nog andere projecten waarvoor de plan-m.e.r. procedure moet worden doorlopen. Deze projecten worden bij de uitwerking van de plan-m.e.r. en deze notitie Reikwijdte & Detailniveau geïdentificeerd.

---

¹ Er kan onderscheid gemaakt worden tussen de termen 'm.e.r.' en 'MER'. De term 'm.e.r.' staat voor milieueffectrapportage procedure en de term 'MER' betreft het daadwerkelijke Milieu Effect Rapport.

Een passende beoordeling moet worden uitgevoerd omdat één of meerdere activiteiten die in de structuurvisie worden voorzien significante gevolgen kunnen hebben op het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeer. Behalve dat er sprake is van externe werking van de activiteiten op het Natura 2000-gebied, is er mogelijk sprake van indirecte beïnvloeding omdat er foerageergebieden voor ganzen aanwezig zijn binnen de voor woningbouw aangewezen locaties.

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Voor u ligt de concept notitie Reikwijdte en Detailniveau. In de notitie geeft de gemeente aan welke ruimtelijke ontwikkelingen in het plan-MER beoordeeld gaan worden. Ook wordt in de notitie beschreven op welke wijze en met welk detailniveau de milieueffecten van deze onderwerpen en mogelijke alternatieven beschreven zullen worden.

De notitie wordt definitief na raadpleging van betrokken bestuursorganen en belanghebbenden. De notitie wordt vervolgens vastgesteld door het college van B&W van de gemeente Hoogezand-Sappemeer en is daarmee kaderstellend voor het plan-MER.

1.2 **Besluitvorming**

De structuurvisie beschrijft de gewenste ruimtelijke invulling van de gemeente tot 2020. Belangrijke onderwerpen in de structuurvisie zijn wonen, mobiliteit, economie, maatschappelijke voorzieningen milieu en landschap. In het plan-MER dat voor de de structuurvisie opgesteld gaat worden, zullen grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen en alternatieve ontwikkelingsrichtingen beoordeeld worden op hun milieueffecten. Het plan-MER levert de milieu-input voor de structuurvisie. Het past qua abstractieniveau bij het strategische karakter van de keuzes die ten grondslag liggen aan de structuurvisie. Gelijktijdig met het plan-MER zal een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet worden opgesteld.

De regiovisie Groningen – Assen en het Provinciaal Omgevings Plan II (POP II) van de provincie Groningen zijn kaderstellend voor de structuurvisie Hoogezand-Sappemeer.

In het POP II is het zoekgebied voor de woningbouwlocatie Zuidzijde Hoogezand-Sappemeer aangewezen. In de bijhorende strategische milieubeoordeling (SMB²) zijn de effecten van de woningbouw aan de zuidzijde globaal beoordeeld op milieueffecten. Aandachtspunten die naar voren zijn gekomen uit deze milieubeoordeling zijn de effecten op het Zuidlaardermeer (Natura 2000), cultuurhistorie, archeologie, landschap, de belasting van het wegennet en de effecten op geluid en luchtkwaliteit. De aanbevelingen uit de SMB POP II worden meegenomen in het plan-MER Structuurvisie Hoogezand-Sappemeer 2020.

De structuurvisie is zelf kaderstellend voor bestemmingsplannen en het gemeentelijk beleid op uitvoeringsniveau. Voor de woningbouwontwikkeling aan de zuidzijde zal voor het bestemmingsplan een besluit-MER opgesteld worden. Hierin worden de alternatieven en hun milieueffecten op inrichtingsniveau beschreven.

---

² De SMB is de voorloper van de plan-m.e.r.

1.3 Procedure plan-m.e.r.

De structuurvisie van de gemeente Hoogezand-Sappemeer zal de formele Wro-procedure doorlopen. De plan-m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de Wro-procedure.

Beoordeling noodzaak plan m.e.r.

Het besluit om een plan-m.e.r. procedure te doorlopen vormt de start van de plan-m.e.r.-procedure.

Een plan-MER voor de structuurvisie wordt opgesteld indien:

- In de structuurvisie kaderstellende uitspraken worden gedaan ten aanzien van activiteiten overeenkomstig bijlage C en D van het Besluit m.e.r. 1994.
- In de structuurvisie activiteiten zijn opgenomen waarvoor een passende beoordeling gedaan moet worden of die gevolgen kunnen hebben voor de milieukwaliteit in Natura 2000 gebieden.

Beide criteria zijn (waarschijnlijk) van toepassing op de structuurvisie gemeente Hoogezand-Sappemeer (zie paragraaf 1.1).

Opstellen Notitie en Raadpleging Reikwijdte en Detailniveau

De volgende stap in de plan-m.e.r. procedure is het opstellen van het Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Aan de hand van deze notitie raadpleegt het bevoegd gezag de bestuursorganen die in het kader van de Wro procedure bij de voorbereiding van het plan betrokken moeten worden, over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER.

In het kader van de structuurvisie wordt een publieksbijeenkomst georganiseerd. Op de publieksbijeenkomst worden belangstellenden geïnformeerd over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De reacties op de Notitie worden verwerkt in het plan-MER.

In de Nota reacties en commentaar die als bijlage verschijnt bij het ontwerp Structuurvisie geeft de gemeente aan, op welke wijze in het milieuraapport is omgegaan met de reacties op de notitie Reikwijdte en Detailniveau.

De gemeente Hoogezand-Sappemeer zal tijdens de plan-MER procedure een adviesaanvraag indienen bij de Commissie voor de Milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.). Advisering door de Commissie m.e.r. is een verplicht onderdeel van de plan-m.e.r.-procedure wanneer de passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet van toepassing is.

Besluit B&W over Reikwijdte en Detailniveau

Na de raadpleging stelt het college van B&W de notitie Reikwijdte en detailniveau vast.

Opstellen Plan-MER

Het plan-MER wordt opgesteld conform de wettelijke eisen van de Wet milieubeheer en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

Ter inzage legging

Het ontwerp plan-MER zal in het najaar van 2007 samen met het voorontwerp structuurvisie ter inzage worden gelegd. In het ontwerp structuurvisie wordt voorzien in een motivering van de wijze waarop bij de keuzes die in het plan zijn gemaakt rekening is gehouden met de mogelijke gevolgen voor het milieu.

Vaststelling structuurvisie en milieurapport

Vaststelling van het definitieve structuurvisie en het plan-MER door het college van B en W is voorzien eind 2007.

2 HOOFDLIJNEN STRUCTUURVISIE

2.1 Inleiding

De structuurvisie geeft richting aan de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Hoogezand-Sappemeer. In het plan-MER zullen de milieugevolgen van de belangrijkste ontwikkelingen beschreven worden en de cumulatieve effecten van het plan in beeld worden gebracht. Daarnaast bevat het MER een beschouwing over de effecten op het Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer.

De Wet milieubeheer stelt dat redelijke alternatieven voor de beleidskeuzen in beeld moeten worden gebracht. Deze verplichting moet worden gezien in het licht van de doelstelling van de richtlijn: ervoor zorgen dat tijdens de voorbereiding en vóór de vaststelling van plannen rekening wordt gehouden met de milieueffecten van de uitvoering ervan.

In dit hoofdstuk volgt eerst een korte toelichting op de beleidshoofdlijnen, voor zover relevant voor het plan-MER. Daarna wordt per onderwerp aangegeven wat de belangrijkste beleidslijnen en onderwerpen zijn en welke alternatieven afgewogen worden in het kader van de structuurvisie.

2.2 Hoofdlijnen Structuurvisie

De structuurvisie van de gemeente Hoogezand-Sappemeer bevat een visie op de ruimtelijke ontwikkelingen tot 2020 voor het hele grondgebied. De visie is voor een belangrijk deel geënt op ontwikkelingen die voortkomen vanuit Regiovisie Groningen-Assen. De gemeente Hoogezand-Sappemeer maakt deel uit van de T-structuur waarbinnen stedelijke ontwikkeling wordt gebundeld (Groningen, Assen, Leek/Roden en Hoogezand-Sappemeer).

Uitgangspunt is dat de grootste stedelijke uitbreidingen gebundeld worden langs de (inter)nationale verbindingen A7 en A28. Door de keuze van bundeling van bundeling van wonen en werken op de T-structuur kan optimaal gebruik worden gemaakt van infrastructuur. Bovendien ontstaan goede mogelijkheden voor het stimuleren en realiseren van hoogwaardig vervoer (openbaar vervoer). Hierdoor kunnen in het landelijk gebied landschappelijke, cultuurhistorische, natuurlijke en recreatieve kwaliteiten centraal blijven staan.

Vanuit de Regiovisie heeft de gemeente Hoogezand-Sappemeer een woningbouwopgave van 7.600 woningen tot 2020, waarvan 2.500 als vervangende nieuwbouw voor sloop en 5.100 voor uitbreiding van de woningvoorraad. Van deze 5.100 woningen zijn 3.000 woningen gepland aan de zuidzijde. Nog eens ruim 800 woningen zijn gesitueerd aan de westzijde van Hoogezand-Sappemeer (Molenwaard). Om aan deze opgave invulling te geven wordt voor het gehele grondgebied van de gemeente een structuurvisie opgesteld.

Basis voor de structuurvisie is ook Boegbeelden 2015 (gemeente Hoogezand-Sappemeer).

De structuurvisie omvat de inpassing van de woningbouwopgave en de daarmee gepaard gaande noodzakelijke aanpassing van de infrastructuur voor het hele grondgebied van de gemeente. Deze ontwikkelingen hebben een groot ruimtebeslag en hebben de nodige gevolgen voor de milieukwaliteit, het landschap en de economie. In de structuurvisie wordt het ruimtelijk kader geschetst waarbinnen de ontwikkelingen kunnen plaatsvinden.

De hoofdonderwerpen van de structuurvisie zijn: zijn mobiliteit, wonen, economie, milieu, landschap en maatschappelijke voorzieningen.

2.3 Mobiliteit

Aanpassing wegenstructuur Hoogezand-Sappemeer

Als gevolg van de woningbouwopgave, met name de 3.000 woningen aan de zuidzijde van Hoogezand-Sappemeer, zal sprake zijn van een toenemende verkeersdruk. Om de afwikkeling van het verkeer in goede banen te leiden, is aanpassing van de wegenstructuur van Hoogezand-Sappemeer nodig.

De aanpassing van de infrastructuur is opgenomen in de structuurvisie. Het aanpassen van de infrastructuur betreft ondermeer de verdeling van verkeer over de noord-zuid hoofdverbindingen in Hoogezand-Sappemeer. Deze hoofdverbindingen zijn de Woldweg (westelijke verbinding), de Kerkstraat (door het centrum) en de Vosholen (oostelijke verbinding).

Voor de verdeling van het verkeer zijn er drie alternatieven:

1. Centrale as: in dit alternatief wordt de groei van verkeer opgevangen door capaciteitsvergroting van de Kerkstraat en het toekomstige Kieldieptracé.
2. Spreiding: in dit alternatief wordt de groei van verkeer opgevangen op alle drie de noord-zuid verbindingen.
3. Optimaal stadshart: in dit alternatief wordt de groei van verkeer vooral opgevangen op de Woldweg en de Vosholen en wordt het verkeer door het centrum heen beperkt.

Deze alternatieven zullen beoordeeld worden in het plan-MER.

Overig mobiliteit

Overige ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit zijn een eventuele aansluiting op de A7 bij Westerbroek en de nieuwe stationsconfiguratie.

2.4 Wonen

Zuidzijde

Van de 5.100³ nieuw te bouwen woningen zijn circa 3.000 gepland aan de zuidzijde van Hoogezand-Sappemeer. Deze locatie is al in het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2 van Groningen voor het doeleinde 'zoekruimte stedelijk gebruik' aangewezen.

Belangrijk kader voor de ontwikkeling van de zuidzijde vormt het Masterplan Zuidzijde, dat gelijktijdig met de structuurvisie wordt opgesteld. De keuzes die ten grondslag liggen aan het Masterplan vormen de basis voor de structuurvisie Hoogezand-Sappemeer 2020 en werken daarmee door in het plan-MER. De milieueffecten van keuzes gemaakt in het masterplan worden derhalve in het plan-MER in kaart gebracht en afgewogen (zie paragraaf 3.2 over de ontwikkeling van alternatieven).

Overige uitbreidingen

Naast de ontwikkeling van de Zuidzijde zijn de nieuwbouwlocaties Molenwaard en De Vosholen (beide circa 800 woningen) van belang. Omdat voor de locatie Molenwaard nog geen bestemmingsplan is vastgesteld en omdat hier mogelijk sprake is van invloed op het Natura 2000 gebied Zuidlaardermeergebied, zal deze ontwikkeling in het plan-MER behandeld worden.

Wijkvernieuwing

In de structuurvisie wordt een aantal wijkvernieuwingengebieden genoemd. De fysieke wijkvernieuwing die in de afgelopen jaren al is ingezet in de wijken Noorderpark en Margrietpark, zal nog een tijd doorlopen. De verwachting is dat daarnaast Gorecht-West, Spoorstraat-Kieldiep en Foxhol aandachtsgebieden zullen zijn waar met voorrang aan wijkvernieuwing gewerkt zal worden. De ervaring leert dat het aantal nieuw te bouwen woningen bij wijkvernieuwing kleiner is dan het aantal te slopen woningen.

Inbreiding

Voor het overige deel van de woningbouwopgave zijn enkele inbreidingslocaties in beeld. De grootste inbreidingslocatie is Stadshart. Het gaat hier om circa 800 woningen. Overige inbreidingslocaties zijn het Kappa-terrein, Kleinemeer, Laveiweg, Westerbroek, IJsbaan en Reef. Het gaat bij deze locaties om de bouw van 30 tot 100 woningen per locatie. Van de inbreidingslocaties wordt alleen Stadshart in het plan-MER meegenomen. Voor deze locatie is een bestemmingsplan vastgesteld, waarbinnen nog een uitwerkingsplan gemaakt moet worden. Vanwege dit feit en vanwege de mogelijke mobiliteitseffecten, dat een belangrijke rol speelt in de structuurvisie, wordt de inbreidingslocatie Stadshart in het plan-MER beoordeeld.

2.5 Economie

Bedrijventerreinen

Een belangrijke peiler voor de economie van de gemeente Hoogezand-Sappemeer is de industrie. Binnen de termijn van de structuurvisie wordt echter verwacht dat de ruimtevraag van deze bedrijfstak weinig zal groeien. Eventuele groei is op te vangen op de bestaande bedrijventerreinen.

³ Bij optelling van alle genoemde woningbouwprojecten wordt de woningbouwopgave vanuit de Regiovisie overschreden. Er wordt vanuit gegaan dat over het geheel gezien niet alle genoemde woningaantallen daadwerkelijk gerealiseerd zullen worden.

Recreatie - Westerbroek

In de structuurvisie is de ontwikkeling van recreatiemogelijkheden een onderwerp. Het gaat hier om mogelijke ontwikkelingen bij Westerbroek. Hier is mogelijk een koppeling te maken met de Ecologische Hoofdstructuur en met de nieuwe op- en afrit op de A7, die voor de ontsluiting van Meerstad (gemeenten Groningen en Slochteren) zal worden aangelegd.

Recreatie - Waterverbinding

Samenhangend met de plannen voor de zuidzijde is in de structuurvisie een koppeling van watersystemen opgenomen, die vanaf het Zuidlaardermeer naar het oosten gaat. Deze waterverbinding heeft een recreatief karakter. Het zal meegenomen worden in de milieubeoordeling in het plan-MER.

2.6 Milieu

De milieu-ambities van de structuurvisie zijn als volgt:

- de ontwikkelingen van recreatieve functies, zo ook bij het Zuidlaardermeer, niet ten koste mag gaan van de natuur;
- er aan de Zuidzijde natuurwaarden ontwikkeld worden die kenmerkend zijn voor het gebied;
- ruimte aan water gegeven moet worden voordat het water de ruimte neemt die het nodig heeft;
- bij de Zuidzijde in een robuust en duurzaam watersysteem moet worden voorzien;
- water vastgehouden, geborgen en vervolgens moet moeten afgevoerd, in deze volgorde;
- in Hoogezand-West, in het natuurgebied ten zuiden van Foxhol, het open en toegankelijk landschap behouden blijft of gemaakt wordt voor wandelend en fietsend publiek.

De milieuaspecten natuur en water krijgen derhalve bijzondere aandacht bij het uitwerken van de ontwikkelingen zoals opgenomen in de structuurvisie.

2.7 Landschap

In de structuurvisie is een belangrijke rol weggelegd voor landschap. In eerste instantie speelt landschapsontwikkeling een grote rol bij de ontwikkeling van de Zuidzijde. Het veenkoloniale karakter van de Zuidzijde dient gewaarborgd te blijven. Daarnaast is het gebied in de omgeving van Westerbroek en het Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer van belang. En in Hoogezand-West, in het natuurgebied ten zuiden van Foxhol, dient het open en toegankelijk landschap behouden te blijven of toegankelijk worden gemaakt voor wandelend en fietsend publiek.

2.8 Maatschappelijke voorzieningen

Dit onderwerp is niet relevant is voor plan-MER.

3 REIKWIJDTE PLAN-MER

3.1 Inleiding

De plan-m.e.r. is een hulpmiddel voor het opstellen en vaststellen voor de structuurvisie Hoogezand-Sappemeer 2020. In dit hoofdstuk wordt de visie op de rol van de plan-m.e.r. in de besluitvorming over de structuurvisie beschreven.

De noodzaak voor het opstellen van een plan-MER geldt voor het gehele structuurvisie. Feitelijk gezien komen de milieugevolgen voort uit afzonderlijke beleidsuitspraken over specifieke ruimtelijke ontwikkelingen. In dit hoofdstuk wordt toegelicht welke afzonderlijke ontwikkelingen in het plan-MER beoordeeld worden en waarom gekozen is voor de beoordeling van deze ontwikkelingen.

3.2 Visie op plan-MER

De plan-m.e.r. (procedure) heeft de verschillende functies in het planvormingsproces van de structuurvisie.

Het biedt een kader voor discussie over de milieu-ambities en milieu-aspecten van de structuurvisie met het college van B&W, de gemeenteraad en betrokken bestuursorganen, instanties en burger.

Het biedt milieu-input voor de ruimtelijke ontwikkeling van Hoogezand-Sappemeer tot 2020. Alternatieve ontwikkelingsrichtingen worden in beeld gebracht en beoordeeld op hun effecten. De afweging van alternatieven ligt ten grondslag aan de keuzes die gemaakt worden voor de structuurvisie.

Het plan-MER vormt tevens een 'agenda' voor de besluit-m.e.r. (inrichtings-m.e.r.) die doorlopen zal worden voor het nog op te stellen bestemmingsplan voor de woningbouw aan de zuidzijde.

Het plan-MER zal een beschrijving geven van de verwachte cumulatieve milieueffecten van de structuurvisie. Daarnaast worden voor afzonderlijke grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen alternatieven beschreven en op hun effecten beoordeeld.

3.3 Selectie onderwerpen plan-MER

De selectie van onderwerpen c.q. ruimtelijke ontwikkelingen die meegenomen worden in het plan-MER is gebaseerd op criteria, die vastliggen in de Wet milieubeheer en de Europese richtlijn voor strategische milieubeoordeling en criteria die voor de gemeente zelf belangrijk zijn.

De volgende criteria zijn gehanteerd voor de selectie van de onderwerpen:

A. Activiteiten van de C- en D-lijst van het Besluit MER (september 2006)

Aan de hand van de C- en D-lijst van het Besluit MER is getoetst of in de structuurvisie kaderstellende uitspraken worden gedaan over onderwerpen die m.e.r.- (beoordelings)plichtig zijn. Dat zijn bijvoorbeeld uitspraken over woningbouw, bedrijventerreinen, infrastructuur, etc. -

Rekening is gehouden met het feit dat volgens de Wet milieubeheer van kaderstelling sprake is, indien daarbij locaties of tracés worden aangegeven. Bij het bepalen van de onderwerpen waarover de gemeente in de structuurvisie kaderstellende uitspraken doet, is de aandacht met name gericht op ontwikkelingen die 1) qua aard en schaal van gemeentelijk ruimtelijk belang kunnen worden geacht en 2) waarvoor de structuurvisie het ruimtelijk kader bepaalt voor de uitvoering ervan, geheel of gedeeltelijk binnen de gestelde planperiode.

B. Plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is

Aan de hand van een kaart met de begrenzing van het Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer is getoetst welke voorgenomen ontwikkelingen en beleidskeuzen in de structuurvisie mogelijk significante gevolgen kunnen hebben voor de milieukwaliteit in dit Natura 2000 gebied. Daarbij is uitdrukkelijk ook gekeken naar de externe werking.

C. Specifieke activiteiten uit de structuurvisie

Onderdelen uit de structuurvisie waarvan de gemeente de gevolgen voor het milieu onderzocht wil hebben, worden meegenomen in het plan-MER. Argumenten voor het meenemen van specifieke onderdelen kunnen ontleend worden aan duurzaamheidsambities van de gemeente of een sterke samenhang met andere grootschalige activiteiten.

D. Stand van zaken besluitvorming

Beleidsuitspraken in de structuurvisie over activiteiten waarover al vervolgbesluitvorming heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld in de vorm van vaststelling en goedkeuring van een bestemmingsplan en vergunningverlening, vallen niet onder het plan-MER plicht. Dit geldt ook voor beleidsuitspraken die een bestaande situatie vastleggen.

Indien een eerder ruimtelijk plan al voorziet in een bepaalde ontwikkeling - en de gemeente is gehouden het betreffende ruimtelijke besluit over te nemen - dan geldt voor deze ontwikkeling eveneens geen plan-MER plicht.

E. Toetsen van concreetheid van beleidsuitspraken

Nagegaan is of de beleidsuitspraken die uit stap A, B, C, en D naar voren zijn gekomen, voldoende concreet zijn.

Een uitspraak is voldoende concreet wanneer de structuurvisie het beoordelingskader kan vormen voor bestemmingsplannen of toekomstige besluiten. Bijvoorbeeld de aanwijzing van een woningbouwlocatie op de structuurvisiekaart is voldoende concreet omdat binnen de begrenzing van de aanwijzing gebouwd mag worden en er buiten niet. Een bestemming agrarisch gebied is niet voldoende concreet omdat dit te weinig bepalend is voor de functie die het gebied zal krijgen, bijvoorbeeld glastuinbouw, intensieve veeteelt, akkerbouw etc.

Een uitspraak is ook voldoende concreet wanneer in redelijkheid een verband te leggen is tussen de beleidsuitspraak en de milieugevolgen, zowel in ruimte als in tijd. Wanneer de milieugevolgen niet te voorspellen zijn of wanneer er nauwelijks milieugevolgen te verwachten zijn, is een beoordeling niet zinvol.

Na beoordeling van de beleidsuitspraken in de structuurvisie, is bepaald welke onderwerpen wel en welke niet worden meegenomen.

Duidelijk aangeven waar het plan-MER 'niet' over gaat

Duidelijkheid in het proces ontstaat door ook expliciet aandacht te besteden aan de onderwerpen uit de structuurvisie waarvoor geen milieubeoordeling zal worden uitgevoerd. Dit zijn onder andere onderwerpen waarvoor de beleidsverantwoordelijkheid niet bij de gemeente ligt.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geselecteerde onderwerpen. Een toelichting op de selectie van onderwerpen in relatie tot de selectiecriteria A t/m E is te vinden in een aparte notitie, de zogenaamde 'groslijst' die in het kader van deze SMB is opgesteld.

Onderwerp plan-MER	Geen onderwerp plan-MER
Mobiliteit <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassing wegennet noord-zuid 	Mobiliteit <ul style="list-style-type: none"> • Aansluiting op nieuwe op- en afrit A7 bij Westerbroek • 2 nieuwe treinstations
Woningbouw <ul style="list-style-type: none"> • Zuidzijde • Molenwaard • Stadshart 	Woningbouw <ul style="list-style-type: none"> • De Vosholen • Noorderpark/Margrietpark • Gorecht-West • Spoorstraat-Kieldiep • Foxhol • Kappa-terrein • Kleinemeer • Laveiweg • Westerbroek • Ijsbaan • Reef
Bedrijventerrein	Bedrijventerrein <ul style="list-style-type: none"> • Sappemeer-Oost • Bedrijvenpark Rengers • Noordzijde • Revitalisering AVEBE
Recreatie <ul style="list-style-type: none"> • Waterverbinding zuidzijde 	Recreatie <ul style="list-style-type: none"> • Fietsroute Zuidlaardermeer • Recreatiezone/promenade Meerwijck

Hieronder wordt kort uiteen gezet waarom de diverse projecten geen onderwerp vormen van de plan-MER.

Mobiliteit

Noch in het geval van 'de aansluiting op nieuwe op- en afrit A7 bij Westerbroek' noch in het geval van 'de realisatie van het tweetal nieuwe treinstations' is de gemeente het bevoegd gezag.

Woningbouw

De nu bekende woningbouwprojecten zijn aangewezen op de kaart van de structuurvisie. Voor 'De Vosholen' is het bestemmingsplan reeds vastgesteld. Voor de wijkvernieuwingsgebieden Noorderpark/Margrietpark, Gorecht-west, Spoorstraat-Kieldiep en Foxhol geldt dat de plannen nog niet concreet zijn en dat het aantal nieuw te bouwen woningen waarschijnlijk kleiner zal zijn dan het aantal te slopen woningen.

De inbreidingslocaties IJsbaan en Reef zijn in het bestemmingsplan reeds als woningbouwlocatie aangewezen. Voor het Kappa-terrein en de inbreidingslocaties Kleinemeer, Laveiweg en Westerbroek is dit niet het geval. Daarnaast liggen de locaties binnen het stedelijk gebied en vallen ze wat de 'aantallen te realiseren woningen' betreft niet onder de m.e.r.-plicht.

Veel van de nieuwbouwprojecten zijn niet als onderwerp meegenomen in het plan-MER. Hetzelfde geldt voor de wijkvernieuwingsgebieden. Voor nieuwbouwlocaties waarvoor reeds bestemmingsplannen zijn vastgesteld en de inbreidingslocaties, ligt het, vanwege de ligging in stedelijk gebied en de aantallen te bouwen woningen, maar ook vanuit milieuoogpunt, niet voor de hand alternatieve locaties (nog) te overwegen. De milieueffecten van de ontwikkelingen tezamen worden echter wel beschouwd bij de beschrijving van de cumulatieve effecten in de plan-MER.

Bedrijventerreinen

De projecten die onder deze categorie vallen zijn geen van allen m.e.r.-plichtig.

Recreatie

De niet in het plan-MER mee te nemen projecten die onder recreatie vallen, worden niet meegenomen omdat deze niet m.e.r.-plichtig zijn.

3.4 Ontwikkelen van alternatieven

Woningbouw zuidzijde

De plannen voor de woningbouw op de locatie Zuidzijde zijn op dit moment niet ingevuld. Er zijn uitwerkingsprincipes gedefinieerd waarbinnen in de toekomst plannen nader kunnen worden uitgewerkt en gerealiseerd. De uitwerkingsprincipes hebben onder andere betrekking op de verhouding bebouwd (1/3) en blauw en groen (2/3), het waterpeil, de hoofdontsluiting, de vaarverbinding en de spelregels voor de ontwikkeling.

De alternatieven voor deze plan-m.e.r. moeten aansluiten bij het abstractieniveau van de huidige plannen en tevens een basis vormen voor de uitwerkingsprincipes. Hierbij spelen met name de volgende aspecten een rol:

1. Verdeling woningen over deelloccaties

Bij de verdeling van woningbouw opgave over de beide deelloccaties is met name de afstand van het zwaartepunt van de woningbouw tot het Zuidlaardermeer van belang.

2. Verdeling woningen binnen de deellocaties

De woningen kunnen uniform worden verdeeld over het gebied. Dit houdt in dat zowel in de hoge als in de lage natte delen wordt gebouwd. Een andere mogelijkheid is om meer aan te sluiten bij het huidige reliëf en met name te bouwen op de hogere delen. Als in het gehele gebied wordt gebouwd kan het gebied op traditionele wijze bouwrijp worden gemaakt. De lage delen worden opgehoogd met grond die nodig is om de waterpartijen aan te leggen. Een andere mogelijkheid is op de lagere delen aangepast bouwmethodologie toe te passen.

3. Waterpeilen

Het te hanteren peil en de daarbij behorende waterstructuur is van groot belang voor de toekomstige inrichting van het gebied. Er kan worden gekozen voor de volgende waterpeilen:

- het toekomstige Zuidlaardermeerpeil NAP 0,68 m met een uitzakkende waterstand gedurende de droge zomerperiodes en hoge waterstanden bij extreme neerslag;
- het toekomstige Winschoterdieppeil NAP 0,45 m met een constant waterpeil behalve bij extreme neerslag;
- een optimaal polderpeil met geringe verhoging van de waterstand bij extreme neerslag en uitzakkende waterstanden in de zomer.

De bovenstaande aspecten zijn de vrijheidsgraden waarbinnen alternatieven voor het plan-m.e.r. kunnen worden gedefinieerd. Uiteindelijk zijn 3 alternatieven gedefinieerd. In afbeelding 1 zijn de alternatieven schematisch weergegeven. Hieronder worden kort de belangrijkste kenmerken van de alternatieven besproken.

Alternatief 1: Evenwichtige verdeling woningbouw

In dit alternatief worden 3.000 woningen gebouwd, en evenredig verdeeld over de westelijke en de oostelijke deellocatie (1.200 west, 1.800 oost). Het gebied wordt op een traditionele wijze bouwrijp gemaakt. De woningbouw wordt uniform over het gebied verdeeld op basis van een stedenbouwkundig concept. Beide locaties staan in open verbinding met het Winschoterdiep met een peil van NAP 0,45 m. Bij extreem hoge waterstanden op het Winschoterdiep wordt de verbinding met het Winschoterdiep tijdelijk verbroken om inundaties te voorkomen.

Alternatief 2: Natuurlijk west en concentratie bebouwing oostzijde

In dit alternatief worden 3.000 woningen gebouwd waarbij een concentratie van woningen plaatsvindt in het oostelijke deelgebied (2.500 woningen). Hierdoor wordt de mogelijke invloed van de bebouwing op het Zuidlaardermeer geminimaliseerd. De woningen worden zoveel mogelijk gebouwd op de hogere delen. Het groen en water wordt zoveel mogelijk gerealiseerd op de lagere delen. In deze lage delen kan nog een beperkt aantal woningen worden gerealiseerd waarbij aangepaste bouwmethododes worden toegepast. De locaties staan in open verbinding met het Zuidlaardermeer met een peil van NAP 0,68 m. Gedurende zomer kan de waterstand enigszins uitzakken. Bij hoge waterstanden op het Zuidlaardermeer wordt de waterverbinding afgesloten om inundaties te voorkomen.

Alternatief 3: Concentratie bebouwing westzijde en een optimale waterkwaliteit

In dit alternatief worden 3.000 woningen gebouwd waarbij een concentratie van woningen plaatsvindt in het westelijke deelgebied (2.000 woningen). Vergeleken met het alternatief 2 wordt de invloed van de bebouwing op het Zuidlaardermeer versterkt, mede gezien de veranderde verkeersafwikkeling. De woningen worden zowel in de natte als de droge delen van het gebied gerealiseerd. In de natte delen worden aangepaste bouwmethodes toegepast. Beide deellocaties worden zelfstandige polders waarbij het polderpeil optimaal gekozen wordt. Wateraanvoer in de zomer wordt zoveel mogelijk voorkomen zodat de waterkwaliteit hierdoor niet negatief wordt beïnvloed.

'Aanpassing wegennet noord-zuid' en 'Waterverbinding zuidzijde'

Zoals in hoofdstuk 2 aangegeven zijn in de structuurvisie alternatieven ontwikkeld voor de afwikkeling van het verkeer dat gegenereerd wordt als gevolg van de nieuwe woningen aan de zuidzijde. Bij deze alternatieven, en een enkel alternatief voor de waterverbinding, wordt in het plan-MER aangesloten.

4 AANPAK EN DETAILNIVEAU MILIEUBEOORDELING

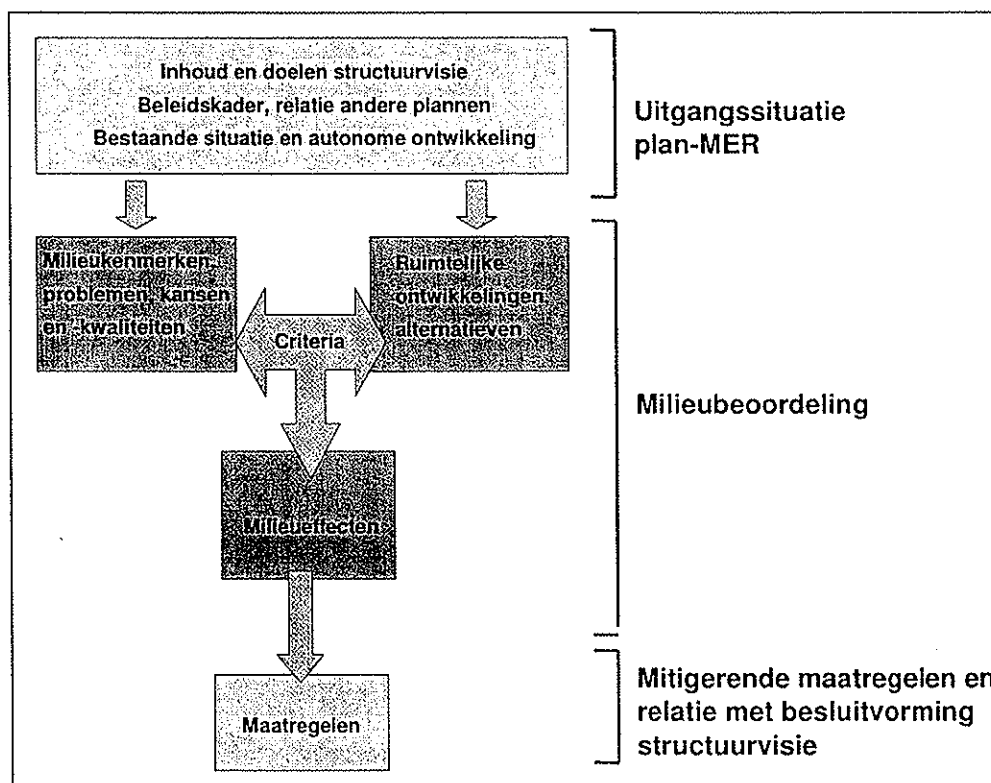
4.1 Inleiding

In het plan-MER worden een systematische en inzichtelijke wijze de milieueffecten van de structuurvisie beschreven binnen de vastgestelde reikwijdte en het detailniveau. Het tekstkader bevat een voorstel voor de inhoud van het plan-MER.

4.2 Aanpak

Het plan-MER wordt opgesteld op basis van al beschikbare informatie waaronder de milieu-informatie en het kaartmateriaal verzameld in het kader van het Milieuraapport Masterplan. Ontbrekende informatie zal als leemten in kennis en informatie worden beschreven in het plan-MER en vormt een aandachtspunt voor de besluit-m.e.r.

De aanpak die ten grondslag ligt aan het plan-MER is als volgt.

Basis voor de effectbeschrijving is een beschrijving van de bestaande situatie en autonome ontwikkeling indien er geen grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen in Hoogezand-Sappemeer zouden plaatsvinden. Daarnaast worden milieukeurmerken en milieuproblemen op het grondgebied van de gemeente in beeld gebracht. Beide elementen samen geven de kwetsbaarheid van het milieu aan in relatie tot de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. De door de gemeente overwogen alternatieve ruimtelijke ontwikkelingsrichtingen vormen de basis voor de alternatieven in het plan-MER.

Voor de beoordeling van de alternatieven wordt een beoordelingskader ontwikkeld. Het beoordelingskader dat toegepast wordt in het plan-MER Structuurvisie Hoogezand-Sappemeer staat beschreven in paragraaf 4.3. Voor de alternatieven zal een inschatting gemaakt worden van de ernst van de milieueffecten. De effecten worden bepaald aan de hand van criteria op het gebied van water en bodem, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie, mobiliteit, geluid, luchtkwaliteit, CO2-reductie en externe veiligheid. Op grond van expert judgement wordt een oordeel gegeven over potentiële milieueffecten. Bij de effectbeschrijving wordt mogelijk gebruik gemaakt van giskaarten.

De effecten worden uitgedrukt in een relatieve score op een vijf-punts schaal (van ++ tot --), waarbij de desbetreffende score vooral een signaalfunctie heeft en als vergelijkingsmiddel dient tussen de te beschouwen alternatieven.

<p>Voorstel inhoudsopgave</p> <p>Plan-MER Structuurvisie Hoogezand – Sappemeer 2020</p> <p>Samenvatting</p> <p>1. Milieubeoordeling Structuurvisie Aanleiding Doel plan-MER in relatie tot structuurvisie Procedur e en betrokken partijen Reikwijdte en detailniveau van het milieurapport (selectiecriteria en onderwerpen) Aanpak milieueffectbeoordeling</p> <p>2. Structuurvisie Inhoud en doelen structuurvisie Relatie met andere plannen en programma's Relevante beleidsdoelstellingen Voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen Mogelijke alternatieven en varianten (inclusief motivering)</p> <p>3. Beoordeling milieueffecten Bestaande situatie milieu en autonome ontwikkeling Milieueffecten van ruimtelijke ontwikkelingen en alternatieven Samenvattende beoordeling en vergelijking van alternatieven Cumulatieve effecten</p> <p>4. Maatregelen en monitoring Mitigerende maatregelen Kennisleemten en gevolgen Monitoringsprogramma milieugevolgen</p> <p>Bijlagen Verantwoording gebruikte informatie, leemten in kennis en informatie Verantwoording van het proces om te komen tot de milieubeoordeling</p>

4.3 Beoordelingskader

De volgende criteria zullen gebruikt worden voor de effectbepaling.

Bij het vaststellen van de aspecten en criteria is aansluiting gezocht bij de milieu-ambities zoals afgeleid uit de structuurvisie (zie paragraaf 2.6). Ook is aansluiting gezocht bij ambities verwoord in het waterplan.

Aspect	Criterium = invloed op:
Water en bodem	<ul style="list-style-type: none"> • Waterkwaliteit (fysisch/chemisch) • Waterberging • Waterbeheer (beheerintensiteit, robuustheid, peilbeheer) • Bodemkwaliteit (eutrofiëring, verontreiniging)
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> • Beïnvloeding van EHS (verbindingszone Westerbroek) • Beïnvloeding Natura 2000 gebied Zuidlaardermeer • Natuurontwikkeling
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> • Behoud veenkoloniale structuur • Bescherming dorpsgezicht Kiel-Windeweer • Archeologische waarden
Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bereikbaarheid per auto • Gebruik Openbaar Vervoer • Voorkomen ontstaan sluipverkeer
Woon- en leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Geluid • Luchtkwaliteit • Externe veiligheid • CO2-reductie

4.4 Plan-MER

Het resultaat is een plan-MER dat voldoet aan de vereisten van de Europese richtlijn en de Wet milieubeheer. Het plan-MER zal circa 30 pagina's beslaan, met een korte publieksvriendelijke samenvatting en een kaartbijlage.

Het definitieve plan-MER wordt ter inzage gelegd met het ontwerp-structuurvisie.